

การศึกษามูลค่าประเมินหลักสูตรรายวิชาสหกิจศึกษา สาขาวิชาเทคโนโลยีและ
สื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Study of Evaluation Result of Cooperative Course Curriculum in
Educational Technology and Communications, Faculty of Education,
Mahasarakham University

ก่อเกียรติ ขวัญสกุล¹

บทคัดย่อ

การศึกษามูลค่าประเมินหลักสูตรรายวิชาสหกิจศึกษา สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษามูลค่าประเมินกระบวนการจัดการเรียนการสอนรายวิชาสหกิจศึกษา โดย ใช้รูปแบบการประเมินของ โรเบิร์ต แอล แฮมมอนต์ (Robert L. Hammond) ที่เหมาะกับการใช้ประเมินหลักสูตรเฉพาะรายวิชา ในการหาปฏิสัมพันธ์และความสอดคล้องในมิติ 3 ด้าน ได้แก่ มิติด้านการเรียนการสอน มิติด้านพฤติกรรม และมิติด้านสถาบัน กลุ่มเป้าหมายทั้งหมดมี 117 คน ประกอบด้วยนิสิตสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามที่เข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพสหกิจศึกษา จำนวน 65 คน บุคลากรที่เลี้ยง ผู้บริหารหน่วยงานที่รับนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำนวน 44 คน และอาจารย์ที่ปรึกษาจำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การศึกษามูลค่าประเมินหลักสูตรรายวิชาสหกิจศึกษา สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ จากมิติทั้ง 3 ด้าน พบว่า มิติด้านการจัดการเรียนการสอน นิสิตมีความเข้าใจกระบวนการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาฯ และพอใจที่ได้เข้ารับการฝึกในหน่วยงานที่เลือกไปฝึก บุคลากรที่เลี้ยงและผู้บริหารหน่วยงานที่รับนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เห็นด้วยกับการส่งนิสิตเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เห็นว่านิสิตมีประโยชน์ต่อหน่วยงาน อาจารย์ที่ปรึกษานิสิตทราบและเข้าใจในบทบาท หน้าที่ของการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา เห็นว่าการนิเทศมีความจำเป็น และเห็นว่ารายวิชาสหกิจศึกษามีความสำคัญกับนิสิต มิติด้านพฤติกรรม นิสิตได้รับความรู้ ได้เพิ่มพูนทักษะ ความสามารถ จากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพฯ ได้มีการพัฒนาบุคลิกภาพ การปรับตัว การวางตัวเข้ากับสังคมการทำงานได้ดีขึ้น บุคลากรที่เลี้ยงและผู้บริหารหน่วยงานที่รับนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เห็นว่านิสิตมีคุณธรรม จริยธรรม มีความซื่อสัตย์ สุจริต รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเสียสละ มีน้ำใจช่วยเหลือ มีจิตอาสา มีองค์ความรู้ในสาขาวิชาชีพ มีความสามารถในการสืบค้นข้อมูล ประเมินผลและวิเคราะห์เพื่อค้นหาข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานมีความสามารถ ใช้ข้อมูลช่วยแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน สามารถปรับใช้ความรู้ ความสามารถในสาขาวิชาชีพ เพื่อบริหารการให้เข้ากับการทำงานและเทคโนโลยีที่มีใช้ในหน่วยงานอย่างเหมาะสม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหา มีความสามารถในการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ใหม่เพื่อพัฒนางานและพัฒนาตนเองผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มีจรรยาบรรณ คุณธรรม และจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และมีความรู้ ความเข้าใจ หลักวิชาการ และวิชาชีพในสาขาวิชาที่เรียน อาจารย์ที่ปรึกษา เห็นว่านิสิตมีความประพฤติ คุณธรรม จริยธรรม และการปฏิบัติตามระเบียบขององค์กร สามารถปฏิบัติงานและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ มีความเสียสละ มีจิตอาสา มีน้ำใจช่วยเหลือ นิสิตมีการเสนอหัวข้อ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นได้เหมาะสม ตรงกับความต้องการของหน่วยงาน มิติด้านสถาบัน นิสิตพอใจที่ได้เข้ารับการฝึกในหน่วยงานที่เลือกไปฝึก เห็นว่าบุคลากรที่เลี้ยง อาจารย์ที่ปรึกษา มีการให้คำแนะนำ แนวทางการปฏิบัติงาน กฎและระเบียบต่างๆ เกี่ยวกับการฝึกฯ บุคลากรที่เลี้ยงและผู้บริหารหน่วยงานที่รับนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เห็นความสำคัญและให้การสนับสนุนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพสหกิจศึกษาของนิสิต อาจารย์ที่ปรึกษา เห็นว่า หน่วยงานมีความพร้อมด้านอุปกรณ์และเครื่องมือสำหรับการปฏิบัติงานของนิสิต อาจารย์ฯ ได้มีการ

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

วางแผนร่วมกันกับบุคลากรพี่เลี้ยง เมื่อพบว่ามินิสิตมีปัญหาในการปฏิบัติงาน เห็นว่าหน่วยงานให้ความสนใจ สนับสนุน และมีความเป็นกันเอง มีการจัดบุคลากรพี่เลี้ยงดูแลนิสิตตั้งแต่วันแรกที่เข้าฝึก บุคลากรพี่เลี้ยงมีความรู้และประสบการณ์ ในสาขาวิชาของนิสิต ให้ความสนใจด้านการสอนงานและสั่งงานแก่นิสิต หัวข้อรายงานที่นิสิตเสนอต่อหน่วยงานมีความเหมาะสม อาจารย์ที่ปรึกษาได้พบกับบุคลากรพี่เลี้ยงและนิสิตตามเวลาที่นัดหมาย ผลการสำรวจ ความเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง ทั้งหมดพบว่าหัวข้อการประเมินทุกข้อมีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาผลการประเมินแต่ละมิติ

สรุปได้ว่า การศึกษาผลการประเมินรายวิชาสหกิจศึกษา ในหลักสูตรการศึกษาด้านเทคโนโลยีการ ศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามในครั้งนี้ มีการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมในทุกด้านอยู่ในระดับ ดีมาก

คำสำคัญ : การประเมินหลักสูตร เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา การประเมินแบบแฮมมอนด์

Abstract

The Study of Evaluation Result of Cooperative Course Curriculum in Educational Technology and Communications, Faculty of Education, Mahasarakham University was conducted for the main purpose of studying evaluation result of teaching and learning process in Cooperative course. In this study, evaluation model by Robert L. Hammond which is suitable for evaluating particular course was adopted to explore interaction and consistency of three dimensions of institution, instruction and behavior. 117 samples consisted of 65 students from Educational Technology and Communications Department, Faculty of Education, Mahasarakham University, who participated in internship program of Cooperative Course, 44 mentors and managers of the organizations allowing students to get internship experience and 8 advisors. This study used five point rating scale method. Frequency, percentage, average and standard deviation score were applied to analyze data.

According to three dimensions evaluation of Cooperative Course Curriculum in Educational Technology and Communications, the result revealed that, in instructional dimension, the students understand teaching and learning process in Cooperative course and they are satisfy with the organizations where they undertook an internship. The mentors and managers of the organizations allowing the students to get internship experience sympathized with the internship program because the interns gave advantage to the organizations. The advisors recognized and understood roles and responsibilities of an advisor. They realized that supervision is necessary and Cooperative course is important for the students. In behavior dimension, the students gained knowledge, improved their skills and competencies after they had internship experience. Moreover, they developed good personality and better demeanor to adapt themselves to work environment. The mentors and managers observed that the students have sense of morality, ethics and honesty. They listened to opinions of others, had self-sacrifice and public consciousness, and were willing to help others. They had knowledge in their professional field, had ability to search information, were able to evaluate and analyze data to find useful information for the organizations, and were able to use information to solve work related problems. They also appropriately integrated their knowledge and capability into works and existing technologies in the organization. They had initiative in bringing new innovation into solutions, had learning ability, were able to acquire new knowledge through information

technology system in order to develop their works and improve their skills. Furthermore, they had ethics on the use of information technology and had technical knowledge in their fields of study. From advisors' perspective, the students had sense of morality and ethics, demonstrated good behavior, complied with the organization's regulations, were able to perform assigned works, and had problem solving skills. They were willing to help others, had self-sacrifice and public consciousness. The students met the requirements of the organizations in terms of topic presentation, data analysis and opinion presentation. In institutional dimension, the students were satisfied with the assigned organization because the mentors and the advisors gave them good guidance how to behave in the work place, advised rules and regulations during internship program. The mentors and the managers supported this program because they realized the importance of student internship program in Co-operative course. The advisors perceived that working tools and equipment in the organizations are available to support students' professional performance. As the advisors and the mentors worked together to help the students when they had any problems at work, the advisors saw that concerned parties in the organizations draw attention to this program and friendly support the students. The mentors who had knowledge and experience in the same field as the students had been assigned to take care of them since their first day of internship program. The mentors mindfully coached the students and assigned suitable jobs which encouraged the students to be able to submit appropriate report to the organizations. During the internship program, the advisors made appointment with the mentors and the students to visit them. After considering the result of opinion survey conducted to all related parties in all dimensions, it revealed that outcomes of all evaluation topics were in a very-good-level.

In conclusion, The Study of Evaluation Result of Cooperative Course Curriculum in Educational Technology and Communications, Faculty of Education, Mahasarakham University determines that overall teaching and learning process was in a very-good-level.

Key words : Curriculum Evaluation, Educational Technology and Communications,
Albert Hammond Model

บทนำ

คุณภาพการศึกษาเป็นตัววัดความสำเร็จของสถาบันการศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่ให้นิสิตสามารถบรรลุเป้าหมายของการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้มาตรฐานทางวิชาการ เพื่อให้เป็นไปตามคุณภาพการอุดมศึกษา สามารถวัดได้จากลักษณะของโครงสร้างการศึกษาในหลักสูตร ในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพดังกล่าว องค์ประกอบที่สำคัญในการผลิตบัณฑิต คือ หลักสูตรซึ่งถือเป็นสิ่งกำหนดตัวชีวิตประสบการณ์ทั้งหมดที่สถาบันการศึกษาจัดให้ผู้เรียน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย เป็นเครื่องกำหนดกรอบแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ที่ชี้ให้เห็นแนวทางการเสริมสร้างประสบการณ์ให้กับผู้เรียนเพื่อการจัดการศึกษาให้บรรลุผล หลักสูตรที่ดีมีความเหมาะสม จึงเป็นแม่แบบที่ทำให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา กำหนดโครงสร้างหลักสูตรให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ต้องลงทะเบียนเรียนในรายวิชาสหกิจศึกษา (Cooperative Education) จำนวน 6 หน่วยกิต โดยเป็นการศึกษาที่เน้นการปฏิบัติงานในสถานประกอบการที่มีสายงานตรงกับสาขาวิชาชีพของนิสิต เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นิสิตได้นำความรู้ที่ได้รับจากสถานศึกษาไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงานจริง เน้นให้เกิดการเรียนรู้โดยใช้ประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน จริงเป็นหลัก และมีคุณภาพตรงตามที่สถานประกอบการต้องการ กล่าวคือ นิสิตจะต้อง

ที่มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเป็นผู้ที่ไว้วางใจได้ในการทำงาน การพัฒนาตนเอง การตัดสินใจและการแก้ปัญหา มีมนุษยสัมพันธ์ มีการสื่อสารและการนำเสนอที่ดี มีความสามารถในการรับรู้ มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรมจริยธรรม และการเป็นผู้นำ ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องมีในตัวนิสิตในการที่จะสำเร็จ การศึกษาสำหรับบัณฑิตในปัจจุบัน ดังนั้น การได้มีโอกาสนำองค์ความรู้จากการศึกษาในชั้นเรียนมาสร้างประสบการณ์ การเรียนรู้ในการทำงานจากสถานการณ์จริง เพื่อให้เกิดทักษะวิชาชีพ และทักษะในการพัฒนาตนเอง นอกเหนือจาก ทักษะด้านวิชาการจากสถานศึกษา จึงเป็นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ให้เกิดกับนิสิตได้มีโอกาสไปปฏิบัติงานจริง ณ สถานประกอบการ/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากความสำคัญที่กล่าวมา ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าการประเมินหลักสูตร เป็นเหมือนสิ่งสะท้อนให้เห็นภาพ ทุกขั้นตอน ทำให้ได้ทราบถึงผลการดำเนินงานว่าสามารถบรรลุผลตามเป้าหมายหรือประสบความสำเร็จ ล้มเหลวหรือ มีข้อบกพร่อง ปัญหาและอุปสรรคอย่างไร ทำให้ทราบถึงกระบวนการจัดการด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่เป็น ประโยชน์ ในการที่จะนำผลที่ได้มาทำการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนสำหรับนิสิตรุ่นต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเสนอโครงการขอรับทุนวิจัย จากคณะศึกษาศาสตร์ เรื่อง **การศึกษาผลการประเมินหลักสูตรรายวิชาสหกิจศึกษา สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม** ขึ้นโดยนำแนวคิดการประเมิน หลักสูตรของแฮมมอนด์ ที่เป็นรูปแบบการประเมินที่เหมาะสมกับการประเมินหลักสูตรเฉพาะรายวิชา ที่กำลังดำเนินการ ใช้อยู่ โดยมีการประเมินผล ในมิติ 3 ด้านที่ครอบคลุมกระบวนการจัดการเรียนการสอนรายวิชาสหกิจศึกษาอย่างรอบ ด้าน ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การตัดสินใจ เพื่อได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ในรายวิชาให้มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี มีความครอบคลุม องค์ความรู้ทั้งทฤษฎีและการปฏิบัติ ตลอดจนการพัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษาและคุรุสภา เกิดการผสมผสานศาสตร์เชิงบูรณาการ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีให้ครอบคลุมการออกแบบ และการนำเสนอ การพัฒนาการวิจัย การจัดการ การนำไปใช้ การประเมินเพื่อปรับปรุงและการเผยแพร่ เพื่อยกระดับ สมรรถนะและคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ มีความทันสมัยเหมาะสมกับบริบทของการพัฒนาทางสังคม ต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลการประเมินรายวิชาสหกิจศึกษา ในหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยการประยุกต์ใช้ รูปแบบการประเมินหลักสูตรของ แฮมมอนด์ (Hammond) ของนิสิต บุคลากรที่เลี้ยง ผู้บังคับบัญชาหน่วยงานที่นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพสหกิจศึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

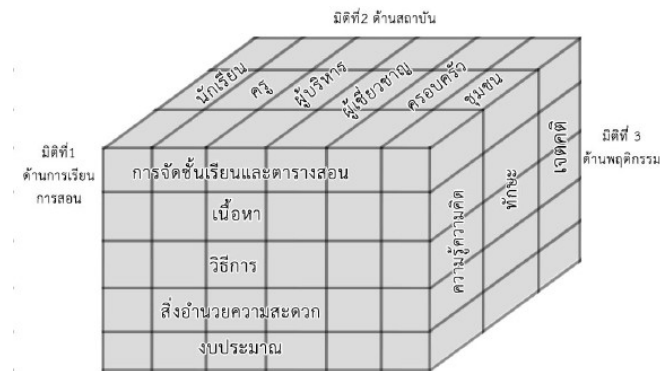
ผลการประเมินรายวิชาสหกิจศึกษา ในหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จะช่วยให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ดังนี้

1. เป็นข้อมูลสำหรับผู้รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนรายวิชาสหกิจศึกษา สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หรือสถาบันการศึกษาแห่งอื่นที่มีการจัดการเรียนการสอนใน ลักษณะเดียวกัน ในการนำไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนรายวิชาดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. เป็นข้อมูลที่ทำให้ผู้เกี่ยวข้องได้แก่หน่วยงานที่รับนิสิตเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพอาจารย์ที่ปรึกษา และนิสิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หรือสถาบันการศึกษาแห่งอื่น ที่มีการจัดการเรียนการสอนในลักษณะเดียวกัน นำไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียน กระบวนการจัดเตรียมความพร้อมให้กับนิสิตให้มีความรู้ความสามารถตรงกับความต้องการของหน่วยงานที่รับนิสิตเข้ารับการ การสอน ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ได้ทราบผลตอบรับจากหน่วยงานที่รับนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพสหกิจศึกษา เกี่ยวกับความพึงพอใจความคิดเห็นในด้านต่างๆที่มีต่อนิสิตที่เข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ประยุกต์ใช้ รูปแบบการประเมินหลักสูตรของแฮมมอนด์ (Robert L. Hammond) เป็นโมเดลในการตรวจสอบว่าการหลักสูตรมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยมีโครงสร้างสำหรับการประเมินหลักสูตรประกอบด้วยองค์ประกอบในมิติ 3 ด้าน ประกอบด้วยมิติด้านต่าง ๆ ตามโมเดล ดังนี้

ภาพประกอบ 1 แบบจำลองของ แฮมมอนด์ (Robert L. Hammond) อ้างอิงมาจาก ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, (2539).

แบบจำลองของ แฮมมอนด์ (Robert L. Hammond) มีประเด็นสำคัญแบ่งเป็นมิติ 3 ด้าน ได้แก่ มิติด้านการเรียน การสอน มิติด้านพฤติกรรม และ มิติด้านสถาบันโดยใช้รูปแบบดังกล่าวทำการประเมินหลักสูตรรายวิชาสหกิจศึกษา โดยใช้โครงสร้างการประเมินความสอดคล้องที่มีปฏิสัมพันธ์กันในมิติ 3 ด้าน ดังนี้

1. มิติด้านการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วยตัวแปรสำคัญ 5 ตัวแปร คือ

- 1) การจัดชั้นเรียนและตารางสอน ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชาสหกิจ
- 2) เนื้อหาวิชา หมายถึง คำอธิบายรายวิชา ที่ระบุไว้ในหลักสูตร
- 3) วิธีการ หมายถึง การจัดและดำเนินการในการเตรียมความพร้อมนิสิตในรายวิชาสหกิจศึกษา พิจารณาถึงความรู้ ความสามารถ ให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานสหกิจศึกษา พิจารณาสถานประกอบการ/หน่วยงานที่มีความพร้อมด้านต่าง ๆ ที่สามารถรองรับการปฏิบัติงานสหกิจศึกษาของนิสิต
- 4) สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ หมายถึง สถานประกอบการ/หน่วยงาน วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ต่าง ๆ ที่มีเอื้อต่อการเรียนการสอนรายวิชาสหกิจศึกษา
- 5) งบประมาณ หมายถึง เงินที่ใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาสหกิจศึกษา

2. มิติด้านพฤติกรรม ได้แก่ มีองค์ประกอบของพฤติกรรม 3 ด้าน คือพฤติกรรมด้านความรู้(cognitive domain) พฤติกรรมด้านทักษะ (psychomotor domain) และพฤติกรรมด้านเจตคติ (affective domain) โดยการประยุกต์องค์ประกอบด้านนี้ ให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ (TQF) โดยกำหนดมิติด้านพฤติกรรมให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ 5 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- 2) ด้านความรู้
- 3) ด้านทักษะทางปัญญา

- 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
3. มิติด้านสถาบัน ประกอบด้วยตัวแปรที่สำคัญ 6 ตัวแปร คือ
 - 1) นักเรียนในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตที่เรียนรายวิชาสหกิจศึกษา พิจารณาถึง อายุ เพศ และ พิจารณาถึงความรู้ ความสามารถ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาสหกิจศึกษา
 - 2) ครูในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษานิสิตรายวิชาสหกิจศึกษา พิจารณาถึงประสบการณ์ การนิเทศ ความรู้ ความสามารถในสายงานตรงตามสถานประกอบการ/หน่วยงาน
 - 3) ผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนรายวิชาสหกิจศึกษา และรวมถึงบุคลากรพี่เลี้ยงและผู้บังคับบัญชา สถานประกอบการ/หน่วยงาน ที่นิสิตเข้ารับการฝึกปฏิบัติงานสหกิจศึกษา มีองค์ประกอบที่ต้องพิจารณา คือ ประสบการณ์ทางการบริหาร ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ลักษณะของการให้คำปรึกษาหรือช่วยเหลือ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน โดยสำรวจ ความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติงานของนิสิตในรายวิชาสหกิจศึกษา

4) ครอบครัว และชุมชน ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาที่เป็นผู้รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนรายวิชาสหกิจศึกษา สถานประกอบการและหน่วยงานที่รับนิสิตฝึกปฏิบัติงานสหกิจศึกษา มีองค์ประกอบที่ต้องพิจารณา คือ รูปแบบการจัดการเรียนการสอน การพิจารณาคัดเลือกนิสิตให้มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับสายงานปฏิบัติการ วิธีดำเนินการ สถานประกอบการมีความพร้อม สิ่งอำนวยความสะดวกงบประมาณที่เอื้ออำนวยต่อการฝึกปฏิบัติงานของนิสิตในรายวิชาสหกิจศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ ศึกษาพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน ของ ผู้เกี่ยวข้องได้แก่ นิสิต อาจารย์ที่ปรึกษา บุคลากรพี่เลี้ยงและผู้บังคับบัญชาหน่วยงาน ที่มีปฏิสัมพันธ์สอดคล้องกับมิติต่าง ๆ โดยผู้วิจัยทำการประเมินผลหลักสูตรรายวิชาดังกล่าว โดยพิจารณาถึงองค์ประกอบด้านต่างๆ ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ มีทั้งสิ้น 117 คน ประกอบด้วย
 - 1) นิสิตที่เรียนรายวิชาสหกิจศึกษา จำนวน 65 คน
 - 2) อาจารย์ที่ปรึกษานิสิตที่เรียนรายวิชาสหกิจศึกษา จำนวน 8 คน
 - 3) พนักงานพี่เลี้ยง และผู้บังคับบัญชา ในสถานประกอบการ/หน่วยงานที่รับนิสิตฝึกปฏิบัติงานสหกิจศึกษา จำนวน 22 แห่ง 44 คน
2. ตัวแปรที่ศึกษา เป็นการศึกษาผลการประเมินหลักสูตรโดยการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย นิสิต อาจารย์ที่ปรึกษา พนักงานพี่เลี้ยงและผู้บังคับบัญชา สถานประกอบการ/หน่วยงานที่รับนิสิตฝึกปฏิบัติงานสหกิจศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาสหกิจศึกษาในหลักสูตร กศ.บ. สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา โดยนำเอารูปแบบการประเมินหลักสูตรของแฮมมอนด์ (Robert L. Hammond) เพื่อให้ทราบผลความสอดคล้องและการมีปฏิสัมพันธ์กันในมิติ 3 ด้าน ได้แก่ มิติด้านการเรียน การสอน มิติด้านพฤติกรรม และ มิติด้านสถาบัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบความคิดเห็นที่สอดคล้องและมีปฏิสัมพันธ์กัน ตามรูปแบบการประเมินที่มีมาตรฐาน สามารถนำไปใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาสหกิจศึกษา ในหลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ในรุ่นต่อไป
2. ได้ทราบปัญหาด้านต่างๆ ที่สามารถนำไปเป็นประเด็นค้นคว้า ศึกษาวิจัยในโอกาสต่อไป
3. นำผลที่ได้ไปทำการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องในการปรับหลักสูตรในวงรอบต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้รูปแบบการวิจัยเป็นวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยดำเนินการ ดังนี้

1) วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา ศึกษากระบวนการจัดการเรียนการสอน รายวิชาสหกิจศึกษา เพื่อหาประเด็นความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับความมุ่งหมายทางการศึกษา เพื่อสร้างแบบเครื่องมือการประเมินหลักสูตรตามโมเดล ที่เลือกมาทำการออกแบบ

2) สร้างแบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วยนิสิต บุคลากรพี่เลี้ยงและผู้บังคับบัญชาหน่วยงาน และอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อประเมินถึงความสอดคล้องและการมีปฏิสัมพันธ์กัน 3 ด้าน ได้แก่ มิติด้านการเรียน การสอน มิติด้านพฤติกรรม และ มิติด้านสถาบัน ของกลุ่มตัวอย่าง ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 3 กลุ่ม

3) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 3 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรสำหรับ นิสิต

ชุดที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรสำหรับ บุคลากรพี่เลี้ยง และผู้บังคับบัญชาหน่วยงาน

ชุดที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรสำหรับ สำหรับ อาจารย์ที่ปรึกษา

การหาคุณภาพของแบบสอบถามผ่านการพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามชุดสำหรับนิสิต เท่ากับ 0.976 ส่วนแบบสอบถามชุดสำหรับบุคลากรพี่เลี้ยงและ ผู้บังคับบัญชาหน่วยงาน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.982 และแบบสอบถามชุดสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.958 ส่วนค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถาม ใช้เทคนิคร้อยละ 28 ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ แล้วใช้วิธี Item-total correlation วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก ข้อคำถามที่ได้ค่าตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป จะถูกคัดเลือกนำมาใช้เป็นแบบสอบถามในการวิจัย

4) การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลการวิจัยโดยส่งแบบสำรวจ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 นิสิต ส่งไฟล์ไปทางกลุ่มโซเชียลของนิสิต ให้นิสิต 65 คน โหลดไฟล์เพื่อตอบแบบสอบถาม แล้วให้ส่งไปรษณีย์ปิดผนึกส่งกลับมายังผู้วิจัย

กลุ่มที่ 2 บุคลากรพี่เลี้ยง และผู้บังคับบัญชาหน่วยงาน 22 แห่ง 44 คน ส่งไฟล์ไปทางกลุ่ม โซเชียลของนิสิต ให้นิสิตโหลดไฟล์เสนอต่อบุคลากรพี่เลี้ยงและผู้บังคับบัญชาหน่วยงานเป็นผู้ตอบ แล้วขอให้ส่งไปรษณีย์ปิดผนึกส่งกลับมายังผู้วิจัย

กลุ่มที่ 3 อาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน 8 คน ผู้วิจัยส่งให้ตอบโดยตรง

จากนั้นนำแบบสำรวจที่เก็บได้มาประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย ผลการศึกษาการประเมินหลักสูตรรายวิชาสหกิจศึกษา ในหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จากเครื่องมือที่ได้สร้างจากความสอดคล้องและปฏิสัมพันธ์กันตามโมเดลการประเมินของแฮมมอนด์ ประกอบด้วยมิติ 3 ด้าน ได้แก่ มิติด้านการเรียน การสอน มิติด้านพฤติกรรม และมิติด้านสถาบัน ได้ผลดังนี้

1. การสำรวจหาคำตอบในมิติด้านการเรียนการสอน

ผู้ตอบกลุ่มที่ 1 ได้แก่ นิสิต ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป พบว่าลักษณะงานที่นิสิตเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพมากที่สุด คือ ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 23.00 ลักษณะของหน่วยงาน/องค์กรที่ได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพมากที่สุด คือ ภาครัฐ คิดเป็นร้อยละ 87.90 ลักษณะสายงาน/ขอบข่ายงานที่นิสิตได้เข้ารับการฝึก คือ ด้านการเรียนการสอนในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และขนาดของหน่วยงาน คือ

จำนวนบุคลากร 1-50 คน คิดเป็นร้อยละ 43.90 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อ รายวิชาสหกิจศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) หมายถึง นิสิตเข้าใจกระบวนการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา เพื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายวิชา อันดับแรก คือ นิสิตพอใจที่ได้เข้ารับการฝึกในหน่วยงานที่เลือกไปฝึก มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) อันดับรองลงมา คือ นิสิตมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับรายวิชาสหกิจศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) และความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายวิชาที่มีผลการประเมินน้อยที่สุด คือ ระยะเวลาการปฏิบัติฝึกประสบการณ์ 4 เดือน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$)

ผู้ตอบกลุ่มที่ 2 ได้แก่ บุคลากรพี่เลี้ยง ผู้บริหารและหน่วยงานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 68.20 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของบุคลากรพี่เลี้ยง ผู้บริหารและหน่วยงานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อคิดเห็นที่มีต่อรายวิชาสหกิจศึกษาอันดับแรก คือ เห็นด้วยกับการส่งนิสิตเข้าฝึกประสบการณ์วิชาชีพสหกิจศึกษาในหน่วยงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.95$) อันดับรองลงมาคือ นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพสหกิจศึกษามีประโยชน์ต่อหน่วยงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.77$) และข้อความคิดเห็นที่มีต่อรายวิชาสหกิจศึกษา ในข้อที่มีผลการประเมินน้อยที่สุด คือ การได้รับข้อมูลและเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานของนิสิต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$)

ผู้ตอบกลุ่มที่ 3 ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษา ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาอันดับแรก คือ ทราบและเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษานิสิตในรายวิชา สหกิจศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.87$) เห็นว่าการนิเทศมีความจำเป็น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.87$) และเห็นว่ารายวิชาสหกิจศึกษามีความสำคัญกับนิสิต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.87$) อันดับรองลงมา คือ อาจารย์ ที่ปรึกษารับทราบข้อมูลเกี่ยวกับนิสิตในที่ปรึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.62$) และความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาน้อยที่สุด คือ ระยะเวลาที่กำหนดให้ออกนิเทศมีความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$)

2. การสำรวจหาคำตอบในมิติด้านพฤติกรรม

ผู้ตอบกลุ่มที่ 1 ได้แก่ นิสิต ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อพฤติกรรม พบว่า นิสิตได้รับความรู้ ได้เพิ่มพูนทักษะ ความสามารถจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพฯ ได้มีการพัฒนาบุคลิกภาพ การปรับตัว การวางตัวเข้ากับสังคมการทำงานได้ดีขึ้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.52$)

ผู้ตอบกลุ่มที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของบุคลากรพี่เลี้ยงฯ ที่มีต่อนิสิตโดยภาพรวม ทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรพี่เลี้ยงที่มีต่อนิสิตอันดับแรก คือ มีความซื่อสัตย์สุจริตทั้งต่อตนเองและผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.70$) และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.70$) อันดับรองลงมา คือ มีความเสียสละ มีน้ำใจช่วยเหลือ มีจิตอาสา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.61$) และความคิดเห็นของบุคลากรพี่เลี้ยงที่มีต่อนิสิตน้อยที่สุด คือ ความตรงต่อเวลาในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) ด้านความรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าความคิดเห็นบุคลากรพี่เลี้ยง ที่มีต่อนิสิต อันดับแรก คือ มีองค์ความรู้ในสาขาวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) มีความสามารถในการสืบค้นข้อมูล ประเมินผล และวิเคราะห์เพื่อค้นหาข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$) และมีความคิดเห็นของบุคลากรพี่เลี้ยงที่มีต่อนิสิตน้อยที่สุด คือ มีความรู้หลักการและทฤษฎีในองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) ด้านทักษะทางปัญญา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรพี่เลี้ยงที่มีต่อนิสิต อันดับแรก คือ มีความสามารถใช้ข้อมูลช่วยแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) อันดับรองลงมา คือ สามารถปรับใช้ความรู้ความสามารถในสาขาวิชาชีพ เพื่อบูรณาการให้เข้ากับการทำงานที่มีใช้ในหน่วยงานอย่างเหมาะสม

มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$) และความคิดเห็นของบุคลากรที่เลี้ยงที่มีต่อนิสิตน้อยที่สุด คือ มีความรู้ความสามารถในกระบวนการคิดและสามารถแก้ปัญหาและเสนอแนวทางแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรที่เลี้ยงที่มีต่อนิสิต อันดับแรกคือ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) อันดับรองลงมา คือ มีความสามารถในการนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) และความคิดเห็นของบุคลากรที่เลี้ยงที่มีต่อนิสิตน้อยที่สุด คือ สามารถปฏิบัติงานตนทั้งในบทบาท สภาวะผู้นำและผู้ตามอย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) และมีความสามารถวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างเหมาะสม บนพื้นฐานของตนเองและของกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าความคิดเห็นของบุคลากรที่เลี้ยงที่มีต่อนิสิต อันดับแรก คือ มีความสามารถในการเรียนรู้และแสวงหาความรู้ใหม่เพื่อพัฒนางานและพัฒนาตนเองผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) อันดับรองลงมาคือ มีจรรยาบรรณ คุณธรรมและจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) และความคิดเห็นของบุคลากรที่เลี้ยงที่มีต่อนิสิตน้อยที่สุด คือ มีความสามารถนำเทคนิคทางสถิติ คณิตศาสตร์ มาประยุกต์ใช้ในงานได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) ด้านทักษะ ความรู้ ด้านวิชาชีพเทคโนโลยีการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรที่เลี้ยงที่มีต่อนิสิต อันดับแรก คือ มีความรู้ความเข้าใจในงานที่รับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) อันดับรองลงมา คือ มีความรู้ ความเข้าใจหลักวิชาการ และวิชาชีพในสาขาวิชาที่เรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) และมีความคิดเห็นของบุคลากรที่เลี้ยงที่มีต่อนิสิตน้อยที่สุด คือ มีการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ในด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$)

ผู้ตอบกลุ่มที่ 3 อาจารย์ที่ปรึกษา ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาต่อพฤติกรรมของนิสิต พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดับแรก คือ ความประพฤติ คุณธรรม จริยธรรม และการปฏิบัติตามระเบียบขององค์กร เช่น ลา ขาดงาน การแต่งกาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) นิสิตสามารถปฏิบัติงานและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) และนิสิต มีความเสียสละ มีจิตอาสา มีน้ำใจช่วยเหลือ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) อันดับรองลงมา คือ นิสิตพึงพอใจต่องาน และสถานประกอบการ หน่วยงานที่เข้าการฝึกปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$) และนิสิตเสนอหัวข้อผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อรายวิชาสหกิจศึกษาโครงการได้เหมาะสม ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ/หน่วยงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$) และความเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาต่อพฤติกรรมของนิสิตน้อยที่สุด คือ นิสิตมีพัฒนาการความก้าวหน้าของการจัดการรายงาน/โครงการอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$)

3. การสำรวจหาคำตอบในมิติด้านสถาบัน

ผู้ตอบกลุ่มที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อบุคลากรที่เลี้ยง ผู้บริหารและต่อหน่วยงานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อบุคลากรที่เลี้ยง ผู้บริหารและต่อหน่วยงานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ อันดับแรก คือ นิสิตได้รับความรู้ ได้เพิ่มพูนทักษะ ความสามารถจากฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.58$) อันดับรองลงมา คือ นิสิตมีการพัฒนาบุคลิกภาพ การปรับตัวการวางตัวเข้ากับสังคมการทำงานได้ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.53$) และความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อหน่วยงานและบุคลากรที่เลี้ยง ในข้อที่มีผลการประเมินน้อยที่สุด คือ บุคลากรที่เลี้ยงมีเวลาให้นิสิตด้านให้คำแนะนำการเขียนรายงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.88$) ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดับแรก คือ อาจารย์ที่ปรึกษามีการ ให้คำแนะนำแนวทางการปฏิบัติตน กฎและระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับการฝึก

มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) อันดับรองลงมา คือ นิสิตได้ทราบรายชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) และความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ในข้อที่มีผลการประเมินน้อยที่สุด คือ อาจารย์ที่ปรึกษามีเวลาในการให้คำแนะนำนิสิตด้านการเขียนรายงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.97$)

ผู้ตอบกลุ่มที่ 2 ความคิดเห็นของบุคลากรที่เลี้ยงด้านอื่น ๆ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรที่เลี้ยงที่มีต่อนิสิต อันดับแรก คือ หลังจากเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คิดว่านิสิตได้รับทักษะประสบการณ์ในการปฏิบัติการมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.68$) อันดับรองลงมา คือ บุคลากรในหน่วยงานเห็นความสำคัญและให้การสนับสนุนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สหกิจศึกษาของนิสิตมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.65$) และความคิดเห็นของบุคลากรที่เลี้ยงที่มีต่อนิสิตน้อยที่สุด คือ มีผลงานวิจัย โครงการ หรือคู่มือของนิสิตที่นำเสนอ สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานได้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$)

ผู้ตอบกลุ่มที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาต่อสถาบันและหน่วยงาน พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อหน่วยงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อสถาบันและหน่วยงานอันดับแรก คือ ความพร้อมด้านอุปกรณ์และเครื่องมือสำหรับการปฏิบัติงานของนิสิต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.75$) และมีการวางแผนร่วมกันกับบุคลากรที่เลี้ยง เมื่อพบว่านิสิตมีปัญหาในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.75$) อันดับรองลงมา คือ หน่วยงานให้ความสนใจ สนับสนุน และมีความเป็นกันเอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.62$) มีการจัดบุคลากรที่เลี้ยงดูแลนิสิตตั้งแต่วันแรกที่เข้าฝึก มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.62$) บุคลากรที่เลี้ยงมีความรู้ และประสบการณ์ในสาขาวิชาของนิสิต บุคลากรที่เลี้ยงให้ความสนใจด้านการสอนงาน และสั่งงานแก่นิสิต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.62$) ความเหมาะสมของหัวข้อรายงานที่นิสิตเสนอต่อหน่วยงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.62$) อาจารย์ที่ปรึกษาได้พบกับบุคลากร ที่เลี้ยง และนิสิตตามเวลาที่นัดหมาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.62$) และคุณภาพโดยรวมของหน่วยงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.62$) ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อสถาบันและหน่วยงานน้อยที่สุด คือบุคลากรที่เลี้ยงมีเวลาให้คำปรึกษาด้านการเขียนรายงานแก่นิสิต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$)

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัย จำแนกได้ดังนี้

1. การศึกษาผลการประเมินหลักสูตรรายวิชาสหกิจศึกษา สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทุกด้านมีผลการประเมินในระดับมาก มีความสอดคล้องผลการประเมินของมณฑาทิพย์ มณีอินทร์ (2539) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “การประยุกต์ใช้รูปแบบของแฮมมอนด์เพื่อการประเมินการเรียนการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา” โดยเป็นการประยุกต์รูปแบบของแฮมมอนด์ในการประเมินการเรียนการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ โดยประเมินจากผู้บริหารโรงเรียนครูผู้สอนวิชาคอมพิวเตอร์และนักเรียนที่เรียนวิชาคอมพิวเตอร์ใน 3 มิติ คือ มิติด้านสถาบัน มิติด้านพฤติกรรม และมิติด้านการเรียนการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 16 คน ครูผู้สอนวิชาคอมพิวเตอร์ จำนวน 37 คน และนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ จำนวน 450 คนผลการประเมินพบว่า 1. มิติด้านสถาบัน : ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 16 คน ครูผู้สอนและนักเรียน มีความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์อยู่ในเกณฑ์ดี และสนใจที่จะศึกษาด้วยตนเอง 2. มิติด้านพฤติกรรม : นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์อยู่ในเกณฑ์ (คือมีคะแนนตั้งแต่ 14-19 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน) รวมมีนักเรียนมีเจตคติต่อคอมพิวเตอร์ในระดับปานกลางและมีทักษะในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์สูง (ร้อยละ 81.05) แสดงว่านักเรียนน่าจะสามารถเรียนรู้วิชา ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ 3. มิติด้านการเรียนการสอน : การจัดระบบการเรียนการสอน เนื้อหาวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ วิธีสอนวิชาคอมพิวเตอร์และความพร้อมของครูอยู่ในระดับดี สิ่งอำนวยความสะดวกและงบประมาณในการจัดการเรียนการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ อยู่ในระดับพอใช้

ส่วนผลการประเมินที่แยกตามมิติ 3 ด้าน ได้ผลสรุปตามข้อมูล ดังนี้

1. มิติด้านการจัดการเรียนการสอน

มิติด้านการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีของแฮมมอนด์ ประกอบด้วยตัวแปรสำคัญ 5 ตัวแปร คือ 1) การจัดชั้นเรียนและตารางสอน 2) เนื้อหาวิชา 3) วิธีการ 4) สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ 5) งบประมาณ ตัวแปรแต่ละด้าน เมื่อนำมาเป็นประเด็นของการสำรวจ ทำให้ได้คำตอบดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิต บุคลากรพี่เลี้ยงและผู้บริหารหน่วยงาน และของอาจารย์ที่ปรึกษา ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทิมา เขียวแก้ว (2550) ได้วิจัยเรื่อง “ผลสัมฤทธิ์ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย” พบว่าในภาพรวมนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในระดับดี เกณฑ์เฉลี่ยของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา นักศึกษาที่ไปฝึกงานในสถานประกอบการที่แตกต่างกันมีผลสัมฤทธิ์การฝึกประสบการณ์วิชาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่นักศึกษาพบคือ การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในการทำงาน การประยุกต์ใช้ความรู้ในรายวิชาอื่นในการทำงานจริง ด้านประโยชน์ในการฝึกงานพบว่านักศึกษาได้เรียนรู้การทำงาน และลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งจะประโยชน์และแนวทางในการเตรียมพร้อมสำหรับการทำงานวิชาชีพในอนาคต กับงานวิจัยของ สุรัสวดี อินทร์ชัย,(2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพร้อมเพรียงองค์กรผู้ใช้บัณฑิตต่อการรับนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่” ผลการศึกษา พบว่า 1) ความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรสหกิจศึกษาขององค์กรผู้ใช้บัณฑิตส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 65.70 รองลงมาคือ มีความรู้ในระดับปานกลาง จำนวน 23 องค์กร คิดเป็นร้อยละ 34.30 ตามลำดับ 2) ความพร้อมขององค์กร ผู้ใช้บัณฑิตต่อการรับนักศึกษาสหกิจศึกษาของมหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่ในปีการศึกษา 2552 องค์กรผู้ใช้บัณฑิตส่วนใหญ่มีความพร้อมในระดับน้อย จำนวน 36 องค์กร คิดเป็นร้อยละ 53.70 รองลงมาคือมีความพร้อมปานกลาง จำนวน 29 องค์กร คิดเป็นร้อยละ 43 และ 3) ปัญหาและอุปสรรคขององค์กรผู้ใช้บัณฑิตในการรับในการรับนักศึกษาสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2552 พบปัญหาดังนี้ คือ ปัญหาด้านงบประมาณและค่าตอบแทน ปัญหาด้านหน่วยงานที่รับผิดชอบที่รับผิดชอบและพนักงานที่ปรึกษา ปัญหาด้านสถานที่ฝึกงาน และปัญหาด้านลักษณะกิจกรรมที่เหมาะสมกับนักศึกษาฝึกปฏิบัติงาน และงานวิจัยของ ทศนีย์ ประธาน และคณะ (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานสหกิจศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยหาดใหญ่” พบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่ประเมินผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานภาพรวมของนักศึกษาทุกสาขาวิชาอยู่ในระดับดี ยกเว้นนักศึกษาสาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ และภาษาจีนธุรกิจที่ได้รับการประเมินในระดับ ต่ำมาก เมื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานสหกิจศึกษารายด้าน พบว่านักศึกษาสาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ มีความรับผิดชอบและลักษณะส่วนบุคคลในระดับดีมาก และนักศึกษาสาขาภาษาจีนธุรกิจได้รับการประเมินผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานสหกิจศึกษาด้านผลสำเร็จของงาน ความรู้ความสามารถ และความรับผิดชอบในระดับดีมาก

2. มิติด้านพฤติกรรม

มิติด้านพฤติกรรม ตามทฤษฎีของแฮมมอนด์ มีองค์ประกอบของพฤติกรรม 3 ด้าน คือ ด้าน ความรู้ (cognitive domain) ด้านทักษะ (psychomotor domain) และ ด้านเจตคติ (affective domain) โดยการประยุกต์องค์ประกอบด้านนี้ ให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ (TQF) โดยกำหนดมิติด้านพฤติกรรมให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เมื่อนำมาวิเคราะห์สร้างแบบสำรวจเพื่อใช้ในการประเมินทำให้ได้คำตอบ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิต ของบุคลากรพี่เลี้ยง และผู้บังคับบัญชาหน่วยงาน และอาจารย์ที่ปรึกษาในมิติด้านพฤติกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ต่างจากผลจากการวิจัยของ บุญเลิศ จันทรไสย และพรณี เจริญธนวิธ (2553) เรื่อง “การประเมินประสิทธิภาพการฝึกงานของนักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี” พบว่า นักศึกษามีความเห็นเกี่ยวกับการฝึกงานของนักศึกษา ในทักษะ

ด้านความรู้ทางวิชาการ ทักษะด้านการปฏิบัติงาน และทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ในภาพรวม มีความเห็น อยู่ในระดับปานกลาง

3. มิติด้านสถาบัน

มิติด้านสถาบัน ตามทฤษฎีของแฮมมอนด์ ประกอบด้วยตัวแปรที่สำคัญ 6 ตัวแปร คือ 1) นักเรียน เน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาสหกิจศึกษา 2) ครู ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษานิสิตรายวิชาสหกิจศึกษา เน้นประสบการณ์การนิเทศ ความรู้ ความสามารถในการรายงานตรงตามสถานประกอบการ/หน่วยงาน 3) ผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้รับผิดชอบ การจัดการเรียนการสอนรายวิชาสหกิจศึกษา และบุคลากรพี่เลี้ยงและผู้บังคับบัญชา สถานประกอบการ/หน่วยงาน ที่นิสิตเข้ารับการฝึกปฏิบัติงานสหกิจศึกษา เน้นความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ลักษณะของการให้คำปรึกษาหรือช่วยเหลือ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน 4) ครอบครัว และชุมชน ได้แก่ ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ที่เป็นผู้รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนและสถานประกอบการและหน่วยงานที่รับนิสิตฝึกปฏิบัติงาน เน้นรูปแบบการจัดการเรียนการสอน การพิจารณา คัดเลือกนิสิตตามความสามารถกับสายงานปฏิบัติการ วิธดำเนินการ สถานประกอบการมีความพร้อมสิ่งอำนวยความสะดวก งบประมาณ ที่เอื้ออำนวยต่อการฝึกปฏิบัติงานของนิสิตในรายวิชาสหกิจศึกษา เมื่อนำมาวิเคราะห์สร้างแบบสำรวจเพื่อใช้ในการประเมินทำให้ได้คำตอบ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนิสิตของบุคลากรพี่เลี้ยงผู้บริหารและหน่วยงานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพและของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อมิติด้านสถาบันในทุกด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับความเห็นในงานวิจัยของ วิจิต สุรัตน์เรืองชัย และ ชลันดา พันธุ์พานิช (2546) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการฝึกสอนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา” พบว่า การจัดการฝึกสอนของคณะศึกษาศาสตร์ควรจัดในภาคต้นของปีการศึกษา โรงเรียนที่เป็นหน่วยฝึกสอนควรตั้งอยู่ในเขตเทศบาล สำหรับประโยชน์ที่ได้รับจากการไปฝึกสอนนิสิตส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าได้ประโยชน์หลายประการ ได้แก่ ได้รับความรู้เกี่ยวกับการเขียนแผนการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรู้จักการวางแผนในการปฏิบัติงาน มีความอดทนอดกลั้น สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี มีเหตุผลในการตัดสินใจ แก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพเพิ่มขึ้น รวมถึงงานวิจัยของ ชลลดา มงคลวนิช (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นต่อการนิเทศงานสหกิจศึกษา” ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการเห็นว่าควรเริ่มการนิเทศงานภายใน 1 เดือน หลังจากปฏิบัติงานและควรไปนิเทศงานอย่างน้อย 1 ครั้ง ซึ่งตัวแทนสถานประกอบการที่ต้องการให้ประสานงานที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน คือพนักงานที่ปรึกษา สำหรับคณาจารย์นิเทศและตัวแทนสถานประกอบการ เห็นว่าในการนิเทศงานควรมีการนัดหมายล่วงหน้าอย่างน้อย 2 สัปดาห์ โดยต้องการให้ประสานงานผ่านทางแผนกบุคคลและฝึกอบรม โดยควรชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการสหกิจศึกษาทุกครั้ง และงานวิจัยของพรชัย มงคลวนิช (2552) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยส่งเสริมและอุดหนุนความสำเร็จในการจัดการศึกษาแบบสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไทย” ที่มีผลการวิจัยสรุปได้ว่าการศึกษาที่มีอาจารย์ที่ปรึกษาในระดับคณะและภาควิชาเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมระบบสหกิจศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาสหกิจศึกษานิสิต ควรให้นิสิตเป็นผู้เลือกหน่วยงานเอง และรับทราบขอบเขตการปฏิบัติงานก่อนฝึกปฏิบัติงาน

1.2 ควรมีการประสานงานทำความเข้าใจกับบุคลากรพี่เลี้ยงในหน่วยงานเกี่ยวกับการทำรายงานและโปรเจกต์ที่เกี่ยวข้อง

1.3 อาจารย์ที่ปรึกษาที่ทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงาน ควรเป็นศึกษาและทำความเข้าใจขอบเขตการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบ

1.4 มีการเสริมทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์และการกล้าแสดงความคิดเห็นให้กับนิสิต

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ทำการศึกษาความต้องการในการใช้นิสิตของหน่วยงาน และสถานประกอบการ ตามสมรรถนะตรงตามพื่นความรู้ ความสามารถตรงกับสายปฏิบัติงานในรายวิชาสหกิจศึกษา

2.2 ศึกษาผลการประเมินหลักสูตร รายวิชาการศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หลักสูตร กศ.บ. 5 ปี สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาและคอมพิวเตอร์ศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กรอุษา ศรีสุวรรณ และ อัจฉรา วัฒนารงค์. (2552). “การประเมินหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต พ.ศ. 2542 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” 1 (2) วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์) หน้า 31-45
- จันทิมา เขียวแก้ว. (2550). “ผลสัมฤทธิ์ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของ นักศึกษาสาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย” กรุงเทพฯ : รายงานการวิจัยมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). การพัฒนาหลักสูตร: หลักการแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- ชลลดา มงคลวนิช. (2552). “ความคิดเห็นต่อการนิเทศงานสหกิจศึกษา” วารสารสหกิจศึกษาไทย 1,1 (มกราคม-มิถุนายน) หน้า 87-101
- ชมพันธุ์ ฤกษ์ ฤ. อยู่ยง. (2540). การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ข่าวทหารอากาศ.
- ทิตนา แคมมณี. (2550). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ด่านสุทธาการพิมพ์.
- ประสาธ นื่องเฉลิม. (2554). หลักสูตรการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทัศนีย์ ประธาน และคณะ. (2555). “ผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานสหกิจศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยหาดใหญ่” งานวิจัยทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ สงขลา : มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
- ธำรง บัวศรี. (2542). ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและการพัฒนา. (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ : ธนัษการพิมพ์.
- “นิยามและความหมายของหลักสูตร (Conception of Curriculum)” (2557) สืบค้นมาจาก <http://gunyalak06540159.blogspot.com/2013/03/conception-of-curriculum.html> เมื่อ 20 เมษายน 2557.
- “นิยาม ความหมาย และทฤษฎีของหลักสูตร”. (2557). สืบค้นมาจาก http://pkamron.blogspot.com/2013/03/blog-post_4.html เมื่อ 20 เมษายน 2557.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546) การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : สุริยาสาน.
- บุญเลิศ จันทโรทัย และ พรณี เจริญธนวิธ. (2553). “การประเมินประสิทธิภาพการฝึกงานของนักศึกษา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี” วารสารวิทยบริการ 21 (1) (มกราคม-เมษายน) หน้า 110-137
- ปฏล นันทวงศ์ และไพโรจน์ ตัวงวิเศษ. (2543). หลักสูตรและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สงขลา : สถาบันราชภัฏสงขลา.
- พรชัย มงคลวนิช. (2552). “ปัจจัยส่งเสริมและจุดรั้งความสำเร็จในการจัดการศึกษาแบบสหกิจศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาไทย” วารสารสหกิจศึกษาไทย. 1(1) (มกราคม-มิถุนายน 2552) หน้า 19-38
- มณฑาทิพย์ มณีอินทร์. (2539). “การประยุกต์ใช้รูปแบบของแฮมมอนด์เพื่อการประเมินการเรียนการสอนวิชา คอมพิวเตอร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยประยุกต์รูปแบบของแฮมมอนด์ประเมินการเรียนการสอนวิชา คอมพิวเตอร์” วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุจิร ภู่อาระ. (2545). การพัฒนาหลักสูตร : ตามแนวปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : บิ๊ก พอยท์.

วิจิต สุรัตน์เรืองชัย และ ชลันดา พันธุ์พานิช. (2546). “ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการฝึกสอนของ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา” 15 (1) *วารสารศึกษาศาสตร์* (มิถุนายน-ตุลาคม) หน้า 85-94

สุรัสวดี อินทร์ชัย. (2553). “ความพร้อมขององค์กรผู้ใช้บัณฑิตต่อการรับนักศึกษาสหกิจศึกษามหาวิทยาลัย นอร์ท-เชียงใหม่” *งานวิจัยทุนสนับสนุนจากกองทุนวิจัย เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่*.